

Grimstad kommune

postmottak@grimstad.kommune.no

Postboks 123, 4891 Grimstad

Vedr. klage på detaljregulering for Grooshaven-Grooseveien 64 (planid: 281) i Grimstad

Det vises til Grimstad kommunes sitt skriv for vedtatt reguleringsplan for Grooshaven den 11.12. 2024 med klagefrist 18.01.2025. Der det etter at planen ble vedtatt, er kommet inn en klage på vedtaket.

Klagen er fra Kim Tallaksen Halvorsen, og Tonje Knutsen Sjørdalen i Turveien 5 sammen med Lars-Erik Sjørbotten i Turveien 4 som i skrevet videre er kalt klager. Turveien ligger rett syd for Groosedammen.

Det vises etter dette ellers til eget notat vedr. undersøkelse av forekomst for Filbjørnebear utført av Tore Berg -ref. vedlegg 1.

Klagers anførsler

Klager anfører at planområdet inkluderer viktige leveområder for flere truede arter, og at området har nasjonal betydning grunnet forekomst av flere truede arter i Norge. Klager viser i den forbindelse også til inngåtte internasjonale avtaler for biologisk mangfold som Norge har forpliktet seg til.

Klagen går kort ut på at planen har mangelfull kartlegging av truede arter, og nevner også at forholdet til vannkvalitet og forvaltningsmålene for arter med forslag til avbøtende tiltak ikke er ivarettatt. Spesielt nevnes hensynet til salamander og sjørret -og at alt dette bryter med §7 i naturmangfoldloven som sier at §§ 8-12 skal ha være retningsgivende for utøvelse av offentlig myndighet. Vi gir her for ordens skyld en kortversjon av hva §§ 8-12 omhandler som bakgrunn i saken:

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget: Beslutninger skal baseres på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologisk tilstand, samt effekten av påvirkninger.

§ 9 Føre-var-prinsippet: Hvis det er usikkerhet om konsekvensene av en påvirkning på naturmangfoldet, skal ikke mangel på fullstendig kunnskap brukes som grunn til å utsette eller unnlate tiltak for å unngå mulig skade.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning: Det skal tas hensyn til den samlede belastningen som økosystemet utsettes for ved vurdering av nye tiltak

§ 11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver: Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, med mindre dette er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder: For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det benyttes driftsmetoder, teknikker og lokaliseringer som gir de

beste samfunnsmessige resultater, basert på en samlet vurdering av bruk og økonomiske forhold.

Den mest alvorlige feilen som nevnes av klager, er at forekomsten av den kritisk truede arten filtbjørnebær (*Rubus prussicus*) som i Norge bare er registrert på Groos, ikke er omtalt i planarbeidet. Likeså at den kritisk truede hvitpila (*Salix alba*) og nær truet ask (*Fraxinus excelsior*), heller ikke er nevnt spesielt. Klager mener da at dette er vesentlige saksbehandlingsfeil, og statsforvalter anmodes om å annullere kommunens vedtak.

Forslagsstiller har i den forbindelse fått oversendt klagen ifra Grimstad kommune som stiller forslagsstiller spørsmål om kunnskapsgrunnlaget knyttet til artsforekomster i planområdet er tilstrekkelig dokumentert etter Naturmangfoldlovens § 8. Grimstad kommune ber videre da om at forslagsstiller oversender sine kommentarer og eventuelle forslag til hvordan planforslaget kan imøtekomme- og ivareta de konkrete klagepunktene før kommunen klagebehandler saken.

Forslagsstiller ønsker med dette å besvare henvendelsen fra Grimstad kommune etter § 8 og redegjør da først for status av de nevnte artene i området. Denne redegjørelse er så senere oppdatert spesielt for ny informasjon vedrørende arten filtbjørnebær i området.

Hva som omtales i planbeskrivelsen

Det vises til at naturmangfoldet i området er beskrevet under dagens situasjonen i planbeskrivelsen. Dette med bakgrunn i aktuelle databaser samt kommunens og forslagsstillers lokalkunnskap. Det står videre at for «kunnskap så vises det spesielt til registreringer av hule eiker ved Groosedammen. Videre er det registrert funn av grønnefink ved Groosedammen, samt at nærområdet har registreringer av fiskemåke, tårnseiler, lomvi og filtbjørnebær». Det vises også til et kart fra naturbase over registrerte arter i området.

Det som imidlertid kan sies om kartet i planbeskrivelsen, er at det av ukjente grunner ikke har fått med seg registreringene for ask og filtbjørnebær som er gjort inne i planområdet. Årsaken til dette er ikke kjent. Manglene er vist med blått i figur 1.

Planbeskrivelsen kapittel 4.7 for grønnsstruktur s. 29, omtaler ellers hule eiker forekommende i området slik:

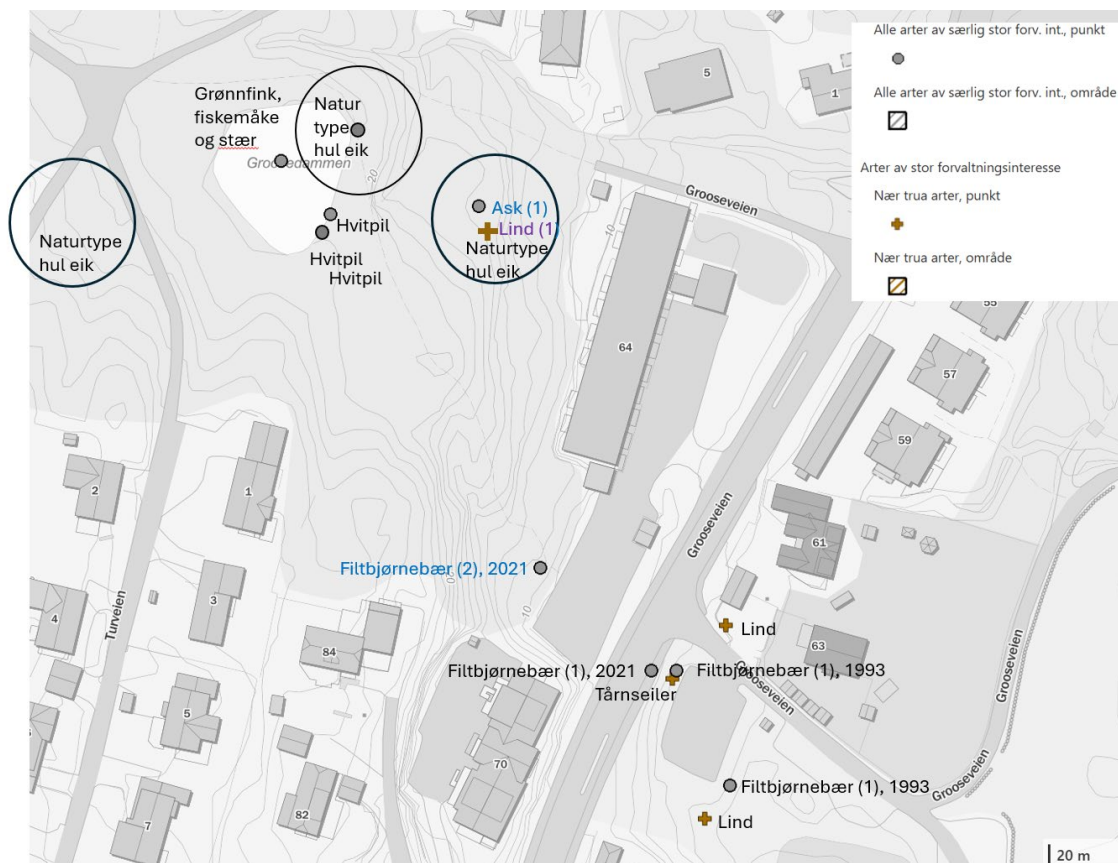
«Det er i planområdet registrert hule eiker som rødlistet art, disse skal bevares ved fremtidig utvikling av området. Generelt er der et stort ønske om at bevare så mye fjell og beplantning på området så mulig».

Planbeskrivelsen kapittel 4.18 for naturmangfold omtaler naturmangfoldloven § 7, der det gis en orientering vedr. naturmangfoldloven §§ 8-12:

For § 8 (kunnskapsgrunnlaget), vises det til det samme som omtalt under statusbeskrivelsen for naturmangfold nevnt tidligere i dette dokumentet.

Og for

For § 9 (føre-var-prinsippet) så vises det spesielt til at det for hule eiker er utført en registrering, og at eik (stor eik innenfor planområdet) reguleres som «eksisterende tre som skal bevares».

Figur viser artsobservasjoner i området. Arter i **blått** mangler i kart i planbeskrivelsen. Art i **lilla** er senere observasjoner gjort av forslagsstiller. Kilde: Naturbase.no

Om klagen i forhold til §8 i Naturmangfoldloven

Klager uttrykker at «området» omhandler viktig leveområder for flere truede arter, og at det derved har nasjonal betydning. Klager nevner da spesielt: ask, hvitpil og filtbjørnebær samt sulfidproblematikk. Forslagsstiller vil da for disse nevnte arter uttrykke følgende:

Ask (*Fraxinus excelsior*)

Ask er ikke uvanlig i kyststrøk i Sør-Norge, men den er registrert som kritisk truet. Mye på grunn av askeskuddsyke som kan føre til betydelig reduksjon av arten over tid.

Når det gjelder forekommende asketre på Groos så har det et tverrsnitt på cirka 15 cm. Treet befinner seg innenfor et verneområde med *lokalitetsvurdering lav kvalitet* til hul eik (som ikke er hul, men har en diameter/omkrets på mer enn 63/200 cm). Asketrete vil da i utgangspunktet bli bevart i grøntområdet der det vokser sammen med lind, lønn og eik, og den blir da hensyntatt i sitt naturlige miljø.

Hvitpil (*Salix alba*)

Hvitpil er vanlig forekommende i Europa mv., og en introdusert art i Norge men så tidlig at den er registrert som norsk art. Hvitpila er relativt herdig, og den er heller ikke uvanlig i parkanlegg og større hager der den forekommer i ulike varieteter. Arten formeres vegetativt og med frø.

De to hvitpilene (som må være plantet) ved Groosedammen, berøres ikke av tiltaket, og bevares i sitt livsmiljø.

Filtbjørnebær (*Rubus prussicus*)

Når det gjelder filtbjørnebær som klager omtaler som den mest alvorlige feilen så er den omtalt i planarbeidet som redegjort for over. Men det er rett slik klager anfører at arten ikke er blitt omtalt i planområdet som beklages. Årsaken til det kan kanskje forklares ved at den ikke er kommet med i registreringskartet som er hentet ut fra Naturbase og av den grunn ikke beskrevet nærmere i planbeskrivelsen.

Filtbjørnebær er ifølge artsdatabanken utbredt i Nordvest-Europa, men i Norge så er den bare registrert i Groos-området. Det forekommende individtall er usikkert, men satt svært lavt. Arten sprer seg vegetativt og med frø via fugl.

Arten ble første gang observert i 1991 av Tore Berg og Kåre A. Lye, og er etter dette registrert med noen flere individer i 2021. Totalt antall individer er oppgitt til åtte stykker som vist i figur 2.

Figur 2: Viser registrerte individer av filtbjørnebær (1993/2005/2021). Forekomst ved parkeringsplass helt nord og øst i kartet, vil bli berørt av tiltaket. Kilde: Naturbase.

To av disse individene er registret ved parkeringsplassen inne i planområdet, og disse vil bli berørt av tiltak både i forhold til tidligere vedtatt reguleringsplan og den sist vedtatte reguleringsplanen.

Fordi filtbjørnebær er en så vidt spesiell art så har utbygger forespurtt Tore Berg om å undersøke for forekomst av filtbjørnebær innenfor planområdet.

Berg befarte høsten 2025 planområdet, og beskriver at det er mye bjørnebær langs parkeringsplassen og i bakenforliggende skråning. Han beskriver imidlertid disse til å være raspbjørnebær og klobjørnebær -og fant ingen filtbjørnebær. Klobjørnebær er riktignok sjelden i Norge, men de er vanlige i nærområdet og lokalt på strekningen Grimstad-Lillesand mens raspbjørnebær er vanlig forekommende i Norge fra Mandal til Kragerø.

Når det så gjelder forholdene som er nevnt for liten salamander og sjøørret så kunne disse sikkert blitt omtalt annerledes. Statsforvalter uttalte også i sitt skriv til oppstart av planarbeid at det burde gjøres et arbeid på dette. Men når det gjelder naturområdet som ligger til Groosedammen og selve damarealet så ligger disse oppstrøms planområdet mens naturarealet like nedstrøms dammen er regulert til grønnstruktur. Arealer med mer fuktige betingelser viktige for salamander bevares i planforslaget og oppstrøms nedbørsområde med naturområde berøres ikke. Salamanderpopulasjonen med deres livsmiljø synes da ikke å bli spesielt berørt av tiltaket. Småsalamander er ellers ikke uvanlig i Grimstad eller i landet for øvrig. Den oppfyller heller ikke Artsdatabankens kriterier for rødlisting, og derfor definert som livskraftig.

Når det videre gjelder Støyderbekken som vannmiljø og betydning for fisk så vil ikke den bli berørt ut over at det skal etableres et flomvern. Bekken som livsmiljø med tiliggende natur og miljø vil i den forbindelse bli ivaretatt gjennom en separat byggesaksbehandling der myndighetene for vannmiljø og fisk blir særskilt involvert i saken. Fagmyndigheter og andre kan da komme med sine uttalelser og bygningsmyndigheten sette krav til kvalitet og gjennomføring.

Vedrørende sulfidholdig grunn og partikkelavrenning med tilhørende problematikk så vil planens tiltak være underlagt begrensningene i forurensningsloven så vel som vannforskriften sine krav for overflatevann (§4) og aktuelle miljømål etter vannforskriftens §12 med avbøtende tiltak. Det innebærer at de planbestemte tiltakene ikke skal medføre noen forringelse av vannmiljøet verken under tiltaket eller senere i driftsfase. Noe som tiltaksplanen for sulfidholdig berg skal bidra til å ivareta. Disse forhold kommenteres derfor ikke ytterligere ut over at det er et myndighetskrav samt en allmenn forventning at vannmiljøet skal ivaretas som også tiltakshaver selv ønsker å følge opp på beste måte.

Planforslaget sikrer ellers adkomst til området slik at allmennheten og de nye beboere i planområdet kan gjøre bruk av det flotte naturområdet som Groosedammen er en del av.

Besvarelse og tiltak

Med bakgrunn i Grimstad kommune sin henvendelse så vil forslagstiller vise til planbeskrivelsen kapittel 4.19 for klima og miljøkonsekvenser. Planforslaget er der tydelig på at *«eksisterende natur skal tas vare på da det er et ønske om å bevare og lage minst mulig inngrep i naturen som mulig»*. Planforslaget er derfor også fremmet slik at naturmangfoldet omkring det viktige vannmiljøet med Groosedammen og hvitpila samt Støyderbekken med sitt livsmiljø samt platået med naturskog like nedenfor med ask, eik og lind med tilhørende rotsystem blir alle hensyntatt og bevart ved gjennomføringen av planen. Ny bebyggelse skal heller ikke bidra til et endret livsmiljø negativt for trærne med tanke på mikroklima eller eksponering for uheldig vind.

Hva gjelder Groosedammen og hvitpila spesielt så befinner disse seg oppstrøms planområdet. Tiltakene innenfor planen vil da ikke berøre vannmiljøet eller hvitpila ovenfor som også befinner seg på andres eiendom. Det vi imidlertid kan observere er at hvitpila er eldre, og dersom det er ønske om fortsatt å ha arten hvitpil ved Groosedammen, er det ledig kantareal ved bredden for innplanting av hvitpil. Det kan med fordel også fjernes vegetasjon bl.a. gran slik at forekomsten av hvitpila på stedet kan forynges og styrkes.

Når det så kommer til uteglemt forekomst for filtbjørnebær så synes det ikke lengre å være individer av filtbjørnebær innenfor planområdet, og det behøves da ikke å tas spesielle hensyn til denne arten i forbindelse med tiltaket. Ref. Tore Bergs beskrivelse i vedlegg 1.

Vi håper med dette at vi har redegjort for- og besvart spørsmålene i kommunens henvendelse vedr. § 8 i Naturmangfoldloven.

Vi imøteser med dette Grimstad kommunes videre behandling med egengodkjenningen av detaljert reguleringsplan for Grooshaven, men skulle det bli behov for ytterligere besvarelse fra vår side så ber vi om tilbakemelding på det.

Vennlig hilsen

Tore Ruud, Agder Rådgiving AS

Kopi til: Gilje Byggrådgivning AS

Vedlegg 1   Tore Berg (2025), botanisk undersøkelse rundt Grooshaven med henblikk på
filtbjørnebær, 2 s.

Vedlegg 1

30.oktober 2025

Botanisk undersøkelse rundt Grooshaven med henblikk på filtbjørnebær

Filtbjørnebær¹ er ganske sikkert Norges sjeldneste bjørnebær, da den hittil bare er funnet langs Groosveien, primært på østsiden, litt nord for båthavnen. Arten ble oppdaget her i 1991 av Tore Berg og Kåre A. Lye.

Grooshaven er planlagt noe videre utbygget, og filtbjørnebær er angitt fra parkeringsplassen litt syd for den lange lavblokken.

På initiativ fra utbygger, Jan Erik Groos, ble det gjennomført en befaringsreise av dette området 30.oktober 2025.

Bak (vest for) parkeringsplassen er en mer eller mindre bratt skråning grensende mot skogsterreng, og spesielt langsetter parkeringsplassen er det her dominans av tette bjørnebærkratt, med flere arter til dels helt innfiltret i hverandre. De to helt dominante artene er raspbjørnebær² og klobjørnebær³. Klobjørnebær er sjelden i Norge, svært spredt fra Arendal til Grimstad, og lokalt vanlig fra Grimstad til Lillesand. Arten er også lokalt svært vanlig i store deler av Grimstad by, blant annet langs Groosveien og syd for Holviga.

Raspbjørnebær er vanlig langs Sørlandskysten fra Kragerø til Mandal, men denne er også å anse som sjelden på landsbasis.

Jeg så et par busker som kunne minne om filtbjørnebær i de tette bjørnebærkrattene, spesielt i bladform, men nærmere undersøkelser viste at dette var atypiske individer av raspbjørnebær.

Årstiden var ikke optimal for å skille snarlige bjørnebærarter fra hverandre, men ingen av buskene syntes å være filtbjørnebær. Noen angivelser av filtbjørnebær herifra er helt presist angitt, og kantsonen med bjørnebær er også svært avgrenset, så det ville være svært lite sannsynlig å overse filtbjørnebær i dette begrensede området hvis den hadde vært der.

Området litt lenger oppover i skråningen og skråningen bak (vest for) lavblokken ble også undersøkt, her var det mer spredt med bjørnebær, bestående av raspbjørnebær, litt klobjørnebær og skogbjørnebær⁴ (Norges vanligste bjørnebærart), samt kystbjørnebær⁵, en ganske vanlig småbjørnebær art.

---

¹ *Rubus stereacanthos*

² *Rubus radula*

³ *Rubus lindebergii*

⁴ *Rubus nessensis*

⁵ *Rubus norvegicus*

Angivelsene av filtbjørnebær fra Grooshaven kan skyldes feilbestemmelser (mange av artene er svært like) eller at den har vært der, men gått ut på grunn av konkurranse fra de andre bjørnebærartene.

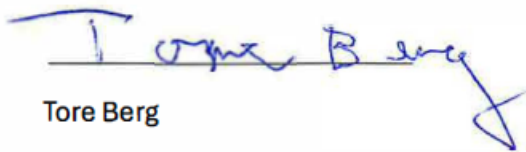
På motsatt side av Groosveien, nær nedkjøringen til kafeen er det også noen angivelser av filtbjørnebær. Det ble funnet noen busker her som kan være denne, men nøyaktig bestemmelser må gjøres tidligere på året (juli-september).

«Kjerneforekomsten» av filtbjørnebær langs Groosveiens østside, primært syd for nummer 81 ble også oppsøkt. Arten stod flere steder bra her, med velutviklede busker, men står en del steder i fare for å skygges ut av kratt og for tett skog.

Resultat:

Det ble ikke funnet eller gjenfunnet filtbjørnebær i Grooshaven. Et par mulige busker ble funnet på motsatt side av veien, men heller ikke disse er per i dag sikkert bestemte, og vil uansett ikke bli berørt av utbyggingen.

Dato/sted: 12.11.2025/ Drammen

Tore Berg